

ДИРЕКТИВА 96/71/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 16 декември 1996 година

относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаването на Европейската общност и в частност член 57, параграф 2 и член 66;

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾;

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽²⁾ ;

в съответствие с процедурата, предвидена в член 189б от Договора ⁽³⁾;

(1) Като имат предвид, че съгласно член 3, буква в) от Договора премахването на пречките между държавите-членки за свободно движение на лица и услуги представлява една от целите на Общността;

(2) Като имат предвид, че що се отнася до предоставянето на услуги, всяко ограничение, основано на гражданство или изисквания за пребиваване, са забранени съгласно Договора след края на преходния период;

(3) Като имат предвид, че изграждането на вътрешния пазар предлага динамична среда за трансграничното предоставяне на услуги, което подтиква все повече предприятия временно да командирова работници зад граница, за да извършват работа на територията на държава-членка, която е различна от държавата, в която обикновено работят;

(4) Като имат предвид, че предоставянето на услуги може да бъде под формата на извършване на работа от предприятие за негова сметка и под негово ръководство или по силата на договор, сключен между това предприятие и страната, за която са предназначени услугите, или на наемане на работници, които да се използват от предприятието в рамките на договор за възлагане на държавна или частна поръчка;

(5) Като имат предвид, че насърчаването на транснационално предоставяне на услуги изисква атмосфера на лоялна конкуренция и мерки, гарантиращи правата на работниците;

(6) Като имат предвид, че транснационализирането на трудовото правоотношение повдига проблеми, свързани със законодателството, приложимо към трудовите правоотношения; като имат предвид, че е в интерес на страните да се определят реда и условията, които уреждат предвиденото трудово правоотношение;

⁽¹⁾ ОВ С 225, 30.8.1991 г., стр. 6 и ОВ С 187, 9.7.1993 г., стр. 5.

⁽²⁾ ОВ С 49, 24.2.1992 г., стр. 41.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 10 февруари 1993 г. (ОВ С 72, 15.3.1993 г., стр. 78), Обща позиция на Съвета от 3 юни 1996 г. (ОВ С 220, 29.7.1996 г., стр. 1) и Решение на Европейския парламент от 18 септември 1996 г. (все още не публикувано в Официален вестник). Решение на Съвета от 24 септември 1996 г.

(7) Като имат предвид, че Римската конвенция от 19 юни 1980 г. за определяне на приложимия по отношение на договорните задължения закон ⁽⁴⁾, подписана от 12 държави-членки влезе в сила на 1 април 1991 г. в по-голямата част от държавите-членки;

(8) Като имат предвид, че член 3 от Конвенцията предвижда като общо правило свободният избор на законодателството, приложимо от страните; като имат предвид, че при отсъствието на избор договорът следва да се урежда, съгласно член 6, параграф 2, от законодателството на страната, в която работникът или служителят обикновено извършва работата си в изпълнение на договора, дори ако той временно е командирован в друга страна или ако работникът или служителят не извършва обикновено работата си в друга страна, на законодателството на страната, в която се намира мястото на стопанска дейност на предприятието, което го е наело, освен ако не произтича от цялостните обстоятелства, че договорът е свързан по-тясно с друга страна, като в този случай договорът се урежда от законодателството на тази страна;

(9) Като имат предвид, че съгласно член 6, параграф 1 на горепосочената конвенция изборът на законодателство, направен от страните, не може да има за резултат лишаването на работника или служителя от закрилата, която му се предоставя от задължителните разпоредби, които биха били приложими съгласно параграф 2 на посочения член при отсъствието на избор;

(10) Като имат предвид, че член 7 от посочената конвенция определя, че при някои условия едновременно със законодателството, което е обявено за приложимо, може да се приложат задължителни разпоредби на законодателството на друга страна, в частност законодателството на държавата-членка, на чиято територия временно е командирован работникът;

(11) Като имат предвид, че съгласно принципа за примат на правото на Общността, посочен в член 20, горепосочената конвенция не засяга прилагането на разпоредбите, които по отношение на конкретен въпрос определят правила за избор на законодателство относно договорните задължения и които се или ще се съдържат в актове на институции на Европейските общности или в национални закони, хармонизирани при изпълнението на такива актове;

(12) Като имат предвид, че правото на Общността не изключва държавите-членки да прилагат своето законодателство или колективните договори, сключени между социалните партньори по отношение на всяко лице, което е заето, дори и временно, на тяхна територия, макар неговият работодател да е установен в друга държава-членка; като имат предвид, че правото на Общността не забранява на държавите-членки да гарантират спазването на тези правила с подходящи средства;

(13) Като имат предвид, че законодателствата на държавите-членки трябва да се координират, за да се определи ядро от задължителни правила за минимална закрила, която трябва да спазват работодателите в приемащата държава, които командирова работници за временно извършване на работа на територията на държавата-членка, в която се предоставят услугите; като имат предвид, че такава координация може да бъде постигната само от правото на Общността;

(14) Като имат предвид, че “твърдо ядро” от ясно определени защитни правила трябва да се спазва от доставчика на услугите, независимо от продължителността на командировката на работника;

⁽⁴⁾ ОВ L 266, 9.10.1980 г., стр. 1.

(15) Като имат предвид, че трябва да се определи, че в някои ясно определени случаи на монтаж и/или инсталация на стоки няма да се прилагат разпоредбите за минималните ставки на заплащане и минималния платен годишен отпуск;

(16) Като имат предвид също така, че трябва да съществува определена гъвкавост при прилагането на разпоредбите за минималните ставки на заплащане и минималната продължителност на годишния платен отпуск; като имат предвид, че когато продължителността на командировката не е по-голяма от един месец, държавите-членки могат, при определени условия, да дерогират разпоредбите относно минималните ставки на заплащане или да предвидят възможност за дерогирание чрез колективните договори; като имат предвид, че когато обемът на работата, която трябва да бъде извършена е незначителен, държавите-членки могат да дерогират разпоредбите относно минималните ставки на заплащане и минималната продължителност на годишния платен отпуск;

(17) Като имат предвид, че задължителните действащи правила за минимална закрила в приемащата държава не трябва да препятстват прилагането на условия за заетост, които са по-благоприятни за работниците;

(18) Като имат предвид, че трябва да се поддържа принципът, че предприятия, които са установени извън Общността, не трябва да получават по-благоприятно третиране, отколкото предприятията, установени в Общността;

(19) Като имат предвид, без да се засягат разпоредбите на правото на Общността, че настоящата директива не предполага задължението да се даде юридическо признание на съществуването на предприятия за временна заетост, нито засяга прилагането от държавите-членки на законодателството им относно наемането на работници и на предприятия за временна заетост от предприятия, които не са установени на тяхна територия, но които работят на нея в рамките на предоставянето на услуги;

(20) Като имат предвид, че настоящата директива не засяга нито договорите, сключени от Общността с трети страни, нито законодателствата на държавите-членки относно достъпа до тяхната територия на доставчици на услуги от трети страни; като имат предвид, че тази директива не засяга националните законодателства относно влизането, пребиваването и достъпа до заетост на работници от трети страни;

(21) Като имат предвид, че Регламент (ЕИО) №1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване за заети лица, самостоятелно заети лица и членовете на техните семейства, които се движат в Общността⁽⁵⁾, определя разпоредбите, приложими за социалноосигурителните вноски и обезщетения;

(22) Като имат предвид, че настоящата директива не засяга правото на държавите-членки относно колективните действия в защита на професионалните интереси;

(23) Като имат предвид, че компетентните органи в различните държави-членки трябва да си сътрудничат помежду си при прилагането на настоящата директива; като имат предвид, че държавите-членки трябва да предвидят подходящи мерки в случай на неспазване на настоящата директива;

(24) Като имат предвид, че е необходимо да се гарантира правилното прилагане на настоящата директива и да се предвиди за тази цел тясно сътрудничество между Комисията и държавите-членки;

⁽⁵⁾ ОВ L 149, 5.7.1971 г., стр. 2; Специално издание (II), стр. 416. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) №3096/95 (ОВ L 335, 30.12.1995 г., стр. 10).

(25) Като имат предвид, че най-късно пет години след приемането на настоящата директива Комисията трябва да разгледа отново подробните правила за прилагане на настоящата директива с цел да предложи изменения, при необходимост,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за предприятия, установени в държава-членка, които в рамките на транснационалното предлагане на услуги командирова работници в съответствие с параграф 3 на територията на държава-членка.

2. Настоящата директива не се прилага спрямо предприятия от търговския флот, по отношение на моряшкия състав.

3. Настоящата директива се прилага доколкото предприятията, посочени в параграф 1, предприемат една от следните транснационални мерки:

а/ командирова работници на територията на държава-членка за собствена сметка и под свое ръководство по договор, сключен между командироващото предприятие, и страната, за която са предназначени услугите, действаща в тази държава-членка, при условие че съществува трудово правоотношение между командироващото предприятие и работника за периода на командировката;
или

б/ командирова работници във ведомство или предприятие, притежавано от групировката на територията на държава-членка, при условие че съществува трудово правоотношение между командироващото предприятие и работника за периода на командировката;
или

в/ като предприятие за временна заетост или агенция за посредническа дейност по наемане на работа, предлагат за наемане работник на предприятие-потребител, установено или действащо на територията на държава-членка, при условие че съществува трудово правоотношение между предприятието за временна заетост или агенцията за посредническа дейност по наемане на работа, и работника за периода на командировката.

4. Предприятията, установени в държави, които не са членки, не трябва да бъдат третирани по-благоприятно отколкото предприятия, установени в държава-членка.

Член 2

Определение

1. По смисъла на настоящата директива “командиран работник” означава работник,

който за ограничен период извършва работа на територията на държава-членка, която е различна от държавата-членка, в която той обичайно работи.

2. По смисъла на настоящата директива определението за работник е това, което се съдържа в законодателството на държавата-членка, на територията на която е командирован работникът.

Член 3

Условия за работа

1. Държавите-членки трябва да осигурят, независимо от законодателството, приложимо към трудовото правоотношение, предприятията, посочени в член 1, параграф 1, да гарантират на работниците, командировани на тяхна територия, условия на работа, обхващащи следните въпроси, които са определени в държавата-членка, в която се извършва работата:

- от закони, подзакони или административни разпоредби;
и/или
 - по силата на колективни договори или арбитражни решения, които са били обявени за общоприложими по смисъла на параграф 8 дотолкова, доколкото те засягат дейностите, посочени в приложението:
- а) максимални периоди на работа и минимални периоди на почивка;
 - б) минимален платен годишен отпуск;
 - в) минимални ставки на заплащане, включително ставки за извънреден труд; настоящата точка не се отнася за допълнителни професионални пенсионни схеми;
 - г) условията за предлагане на работници за наемане на работа, в частност от предприятия за временна заетост;
 - д) опазване на здравето, сигурността и хигиената на работното място;
 - е) защитни мерки по отношение на условията на заетост на бременни жени или родилки, деца и младежи;
 - ж) равно третиране на мъжете и жените и други разпоредби за недискриминация.

По смисъла на настоящата директива понятието за минимални ставки на заплащане, посочено в параграф 1, буква в) се определя от националното законодателство и/или практиката на държавата-членка, на чиято територия се командирова работникът.

2. В случай на първоначален монтаж и/или първоначална инсталация на стоки, когато това е неразделна част от договор за доставка на стоки и е необходимо, за да се въведат доставените стоки в употреба и това се извършва от квалифицирани работници и/или специалисти на фирмата-доставчик, не се прилага първата алинея на параграф 1, букви б) и в), ако продължителността на командировката не надвишава осем дни.

Настоящата разпоредба не се прилага за дейности в областта на строителството, изброени в приложението.

3. Държавите-членки могат след консултации със социалните партньори, в съответствие с традициите и практиката във всяка държава-членка, да решат да не прилагат първата алинея на параграф 1, буква в) в случаите, посочени в член 1, параграф 3, букви а) и б), когато продължителността на назначението не надвишава един месец.

4. Държавите-членки могат, в съответствие с националното законодателство и/или практика да предвидят да бъдат направени изключения от първата алинея на параграф 1, буква в) в случаите, посочени в член 1, параграф 3, букви а) и б) и по решение на държава-членка по смисъла на параграф 3 на настоящия член, чрез колективен договор по смисъла на параграф 8 на настоящия член, относно една или повече области на дейност, когато продължителността на командировката не надвишава един месец.

5. Държавите-членки могат да предвидят да се направят изключения от първата алинея на параграф 1, букви б) и в) в случаите, посочени в член 1, параграф 3, букви а) и б) на основание, че обемът на работата, която трябва да бъде извършена, е незначителен.

Държавите-членки, които се ползват от възможността, посочена в първия алинея на настоящия параграф, определят критериите, на които трябва да отговаря работата, която следва да бъде извършена, за да се разглежда като “незначителна”.

6. Продължителността на командировката се изчислява на основата на препоръчителен период от една година от началото на командировката.

При изчисляването ѝ трябва да се отчетат всички предишни периоди, през които постът е бил заеман от командирован работник.

7. Параграфи 1 - 6 не трябва да препятствуват прилагането на условия за наемане на работа, които са по-благоприятни за работниците.

Разходите за издръжка, свързани с командировката, се смятат за част от минималната заплата, освен ако не са изплатени като възстановяване на разходи, които фактически са били направени във връзка с командировката, като например пътни дневни и квартирни разходи.

8. “Колективни договори или арбитражни решения, които са били обявени за общоприложими” означава колективни договори или арбитражни решения, които трябва да се спазват от всички предприятия в географския район и в рамките на съответната професия или отрасъл.

При отсъствие на система за обявяване, че дадени колективни договори или арбитражни решения са общоприложими по смисъла на първата алинея, държавите-членки, ако решат това, се основават на:

- колективни договори или арбитражни решения, които се прилагат общо по отношение на всички подобни предприятия в географския район и в съответната професия или промишлен отрасъл;
и/или
- колективни договори, които са били сключени от най-представителните организации на социалните партньори на национално равнище и които се прилагат на територията на държавата,

при условие, че тяхното прилагане по отношение на предприятията, посочени в член 1, параграф 1 гарантира равно третиране по въпросите, изброени в първата алинея на параграф 1 на настоящия член, на тези предприятия и другите предприятия, посочени в настоящата алинея, които се намират в подобно положение.

Счита се, че съществува равно третиране по смисъла на настоящия член, когато националните предприятия, които се намират в подобно положение:

- са субект, на въпросното място или в съответния отрасъл, на същите задължения като командированите предприятия, по отношение на въпросите, изброени в първата алинея на параграф 1,
и
- от тях се изисква да изпълняват същите задължения със същия резултат.

9. Държавите-членки могат да предвидят предприятията, посочени в член 1, параграф 1 да гарантират на работниците, посочени в член 1, параграф 3, буква "в", условията които се прилагат за временно заетите в държавата-членка, в която се извършва работата.

10. Настоящата директива не прекратява прилагането от държавите-членки по отношение на национални предприятия и предприятия от други държави, в съответствие с Договора, на основата на равно третиране, на:

- условия за заетост по въпроси, различни от посочените в първата алинея на параграф 1 в случай на разпоредби, свързани с обществения ред;
- условия за наемане на работа, определени в колективните договори или арбитражни решения по смисъла на параграф 8 и отнасящи се до дейности, които са различни от посочените в приложението.

Член 4

Сътрудничество в областта на информацията

1. За целите на прилагането на настоящата директива държавите-членки, в съответствие с националното законодателство и/или практика, определят едно или повече бюра за връзка или един или повече компетентни национални органи.

2. Държавите-членки трябва предвиждат сътрудничество между държавните органи, които в съответствие с националното законодателство отговарят за контрола на условията за наемане на работа, посочени в член 3.

Това сътрудничество, в частност, включва отговори на мотивирани искания от страна на тези власти за информация относно транснационалното предлагане на работници за

наемане на работа, включително явни нарушения или възможни случаи на незаконна трансгранична дейност.

Комисията и публичните органи, посочени в първата алинея, си сътрудничат тясно, за да разглеждат всички затруднения, които могат да възникнат в резултат на прилагането на член 3, параграф 10.

Взаимната административна помощ се оказва безплатно.

3. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да направи общодостъпна информацията за условията за заетост, посочени в член 3.

4. Всяка държава-членка съобщава на другите държави-членки и на Комисията бюрата за връзка и/или компетентните органи, посочени в параграф 1.

Член 5

Мерки

Държавите-членки вземат съответните мерки в случай на неспазване на настоящата директива.

В частност, те осигуряват работниците и/или техните представители да разполагат със съответни процедури за изпълнението на задълженията по настоящата директива.

Член 6

Юрисдикция

За да се приложи правото на условията на наемане на работа, гарантирани в член 3, в държавата-членка, на чиято територия работникът е или е бил командирован, може да се започне съдебно дело, без да се засяга, при необходимост, правото съгласно съществуващите международни конвенции относно компетентността, да се започне съдебно дело в друга държава.

Член 7

Прилагане

Държавите-членки приемат закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива, най-късно до 16 декември 1999 г. Те незабавно уведомяват Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, последните съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на такова позоваване се определя от държавата-членка.

Член 8

Преразглеждане от Комисията

Най- късно до 16 декември 2001 г. Комисията преразглежда условията за прилагане на настоящата директива с цел да предложи на Съвета, при необходимост, необходимите изменения.

Член 9

Адресат на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 16 декември 1996 година

За Европейския парламент:
Председател

K. HENSCH

За съвета:
Председател

I. YATES

ПРИЛОЖЕНИЕ

Дейностите, посочени в член 3, параграф 1, второ тире, включват всички строителни работи, отнасящи се до строителството, ремонта, възстановяването, поддържането, изменението или разрушаването на сгради и в частност следните работи:

- 1.изкопни работи,
- 2.преместване на земни маси,
- 3.фактически строителни работи,
- 4.сглобяване или разглобяване на панелни елементи,
- 5.довършителни работи на инсталации,
- 6.изменения ,
- 7.обновяване,
- 8.ремонт,
- 9.разглобяване ,
- 10.разрушаване,
- 11.поддръжка,
- 12.поддържане, бояджийски работи и почистване,
- 13.подобрения.